

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

3e JAARGANG NO. 153

DONDERDAG 6 JUNI 1961

Hevige botsingen tussen Franse troepen en Algerijnse demonstranten

Gisteren 80 doden

In Algerije verloren gisteren minstens 80 personen het leven en bijna 300 anderen werden gewond gedurende hevige botsingen tussen Franse veiligheidstroepen en Algerijnse demonstranten. De Algerijnse opstandelingen-regering had zijn aanhangers opgeroepen voor een dag van demonstraties tegen het Franse plan van een mogelijke verdeling van Algerije als de vredesonderhandelingen met Frankrijk geen resultaat zouden opleveren.

Zowel generaal De Gaulle als premier Debré hebben gezegd, dat de Franse politiek in Algerije zich zou richten op een verdeling van Algerije als alle andere wegen tot een vergelijk geblokkeerd zouden blijven.

Een algemene staking die eveneens gisteren door de opstandelingen-leiders was bevolen was volgens berichten een geheel succes.

De meeste geweldpleging vond plaats in de kleinere steden, buiten de hoofdstad Algiers.

In het gebied van Constantine openden veiligheidstroepen het vuur op duizenden roerige moslims van wie er veertien werden gedood en velen gewond. In een havenstad in het oosten van Algerije verloren veertien Franse soldaten het leven en vijftien anderen werden gewond, toen een militaire eenheid van de opstandelingen een aanval deed op de Franse posten die de stad bewaakten. Vijf moslims werden gedood en vele anderen gewond toen honderden gewapende demonstranten in gevecht raakten met Franse veiligheidsstroepen in de steden Castelloni en Baivard niet ver van Algiers.

In Algiers zelf kwamen slechts weinig ongeregeldeheden voor. In die stad waren niet minder dan 25.000 man militairen en politie ingeschakeld om de orde te handhaven.

De Algerijnse opstandelingen-regering had 5 juli voor deze grootscheepse protestdemonstraties uitgekozen omdat het op die dag 131 jaar geleden was, dat de Fransen Algerije binnendrongen en het begonnen te veroveren.

Britse troepen in Kuweit op alles voorbereid

De Britse waarnemende minister van buitenlandse zaken, Heath, verklaarde gisteren in het Britse lagerhuis, dat er niets gebeurd was waardoor de ongerustheid van de Britse regering over de Iraakse bedreiging van Kuweit zou zijn weggenomen. De bevelhebber van de Britse grondstrijdkrachten heeft verklaard dat de Iraakse militaire concentraties aan de grens met Kuweit in de afgelopen 14 uur weer versterkt zijn. Hij zei dat zijn troepen, die nu de sterkte hadden van een versterkte brigade en beschikten over zee- en luchtsteun op iedere aanval van Irak waren voorbereid.

In New York heeft de Veiligheidsraad zijn debat hervat over de Kuweitse klacht dat Irak de soevereiniteit van Kuweit bedreigt.

V.A.R. HERZIET ZIJN MENING

Uit Caïro wordt bericht dat de Verenigde Arabische Republiek zijn steun aan Kuweit wordt genoemd.

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door
Gebr. TERLAAK

Verantwoordelijk voor de redactie:
Drs. N. STREEFLAND
Redactie en Administratie
Oranjelaan, 13. Telefoon 171
Postbox 45

Abonnementsprijs f 6,— per maand
f 16,— per kwartaal, bij vooruitbet.

Postabonnementen
f 7,50 per mnd. f 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) f 0,36 per mm.
Familieberichten f 0,32 per mm.

Agente te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne".
Agent te Ifar: Bakkerij "Braun"
Agent te Sentani: Hr. Ponne.
Agent te Manokwari: Hr. Kraemer.

Djuanda; financiële offers nodig

De Indonesische eerste minister dr. Djuanda, heeft gisteren verklaard dat het Indonesische volk bereid moet zijn tot financiële opofferingen teneinde Westelijk Nieuw Guinea te verwerven. In een toespraak tot het Indonesische parlement zei dr. Djuanda, dat ook al

(Vervolg op pag. 3)

Israël lanceert ruimte-raket

Israël heeft vanmorgen met goed gevolg zijn eerste ruimteraket gelanceerd. Volgens de Israelische geleerden drong de raket door tot de Ionosfeer, ze bereikte daarbij een hoogte van 160 km.

De lancering vond plaats in de duinen langs de Israelische Middellandse Zee-kust. Premier Ben Goerion woonde deze historische gebeurtenis bij. In totaal zijn er nu 7 landen die beschikken over raketten: Amerika, Rusland, Engeland, Frankrijk, Italië, Japan en Israël.

aan Kuweit bij de aanvraag van het lidmaatschap van de Verenigde Naties heeft ingetrokken.

vraag van het lidmaatschap van de Verenigde Naties heeft ingetrokken. Enkele semi-officiële persbureaux in het Midden Oosten berichten, dat de steun van de VAR aan Kuweit is ingetrokken in afwachting van de terugtrekking der Britse troepen uit Kuweit. De Verenigde Arabische republiek zou voorts van mening zijn, dat de aanvraag van het lidmaatschap van de Verenigde Naties door Kuweit prematuur is en enige tijd uitgesteld moet worden.

De VAR zou volgens deze persbureaux zijn mening hebben herzien naar aanleiding van de recente ontwikkelingen en in het licht van wat in Caïro "de imperialistische Britse landing" in Kuweit wordt genoemd.

Autochtoon lid Australische UNO-delegatie kreeg vele (onofficiële) vragen te beantwoorden

Vorige week keerde de Papoea Ephraim Jubilee in Port Moresby terug na een verblijf van enkele weken te New York, waar hij was toegevoegd aan de Australische delegatie in de Beheerschapscommissie van de Verenigde Naties. In het dagelijks leven is de heer Jubilee onderwijzer te Rabaul. Het was de eerste maal, dat de Australische regering autochtonen in haar delegatie had opgenomen, om als adviseurs op te treden tijdens het debat in de beheerschapscommissie over de Australische beheerschapsgebieden New Guinea en Nauru. Ook uit Nauru (een eiland ten noord-oosten van New Guinea) was een autochtoon afgevaardigde naar New York gekomen.

In Port Moresby bracht de heer Jubilee verslag uit van zijn ervaringen. Hij vertelde dat er tijdens de officiële zittingen geen vragen aan hem waren gesteld, maar des te meer in de wandelgangen.

Zo werd hij onder andere benaderd door de Russische afgevaardigde die het voorstel deed dat de heer Jubilee of andere autochtonen uit Australisch Nieuw Guinea zich wellicht aan de Vriendschaps-universiteit voor Afro-Aziatische studenten in Moskou zouden willen laten inschrijven.

Het antwoord van de heer Jubilee was een beleefde maar afdoende "brush-off": Hij had de Russische afgevaardigde verteld, zei hij, dat hij Moskou zo ver weg vond en dat Australië veel dichterbij was.

Van vele kanten was hem om inlichtingen over Australisch Nieuw Guinea gevraagd. Niemand had in zijn bijzijn kritiek op Australië geuit, behalve de Russische afgevaardigde. Maar die had het bij het verkeerde eind, aldus de heer Jubilee.

INSTEMMING

In het algemeen had men in kringen van de UNO ingenomen getoond met het feit dat hij als autochtoon vertegenwoordiger aan de Australische delegatie was toegevoegd, aldus de heer Jubilee. De Russische afgevaardigde had verklaard, dat er voortaan altijd een autochtoon deel moest uitmaken van de Australische delegatie van de beheerschapscommissie.

Ook de heer Jubilee zelf was van mening dat er in de komende jaren autochtonen naar de UNO moesten worden

Radioprogramma

DONDERDAG 6 JULI 1961 (49,42 m.)

20.00 uur Klok, programma overzicht nieuws, weersverwachting, 20.20 uur Actualiteiten (of gram, muz.) 20.30 uur Donderdagavondconcert. Het Concertgebouw orkest olv. Rafaël Kubelik brengt de 9de Symfonie van Fr. Schubert 21.45 uur Katholieke Avondoverdenking, 22.00 uur Dick Willebrandts en zijn orkest, 22.20 uur Doris Day zingt liedjes uit de film "Love me or leave me" 22.35 uur Het zigeunerorkest van Stan-ko, 22.50 uur Nieuws in het kort, 23.00 uur Sluiting.

Plan tot oprichting Nieuwe luchtvaart mij

Naar wij vernemen hebben enkele zakenlieden te Hollandia een plan opgesteld voor de oprichting van een Nieuw Guinea luchtvaart maatschappij. Het hoofdkantoor van deze nieuwe onderneming zou in Hollandia gevestigd worden en er zal voornamelijk met kleine toestellen op het binnenland gevlogen worden.

De gedachten gaan uit naar aanschaf van een type toestel, dat met een nog kleinere landingsbaan kan volstaan dan de huidige door gouvernement, zending en missie gebruikte Cessna-toestellen. Het ligt in de bedoeling een naamloze vennootschap van deze luchtvaart onderneming te maken; de aandelen zullen dan in kleine coupures voor het publiek verkrijgbaar gesteld worden. De betreffende zakenlieden zouden van mening zijn, dat de bestaande concessie-overeenkomst van het Gouvernement met de Kroonduif geen beletsel behoeft op te leveren voor de oprichting van de nieuwe luchtvaartmaatschappij.

Contract Kroonduif kritisch bezien

Begrotingsdebat V.en E.

Bij de behandeling in eerste termijn van de dienst van Verkeer en Energie is, naast een bescheiden kritiek, ook aan deze dienst door verscheidene leden lof toegezwaaid. Een der sprekers, ds. Kamma, drukte zich in dit verband wel zeer duidelijk uit toen hij zei, dat het de dienst van Verkeer en Energie is geweest, die Nieuw Guinea het aanzien heeft gegeven van een modern land, waarbij hij o.m. wees op de lucht-, land- en zeeverbindingen en andere getroffen voorzieningen.

MONOPOLIES

Verscheidene sprekers hebben het contract met de luchtvaartmaatschappij De Kroonduif onder de loep genomen. De heer Meseth was van mening dat het luchtvervoer in het binnenland door het Gouvernement verricht diende te worden. De Kroonduif en de KPM raadde hij aan minder te letten op geldelijke voordeel en meer op de belangen van de bevolking.

Päter Van de Berg merkte op, dat blijkens de Memorie van Antwoord het gouvernement kennelijk "de kool en de Kroonduif" spaart en dat de subsidie van 6 1/2 miljoen gulden de Kroonduif maakt tot "een vogel die gouden eieren legt". Spreker zag gaarne dat ook

andere luchtvaartmaatschappijen aan het openbare luchtvervoer deelnamen. Voorts merkte hij op dat de tarieven van de Kroonduif, voor wat bepaalde trajekten betreft, aanzienlijk omhoog waren gegaan en hij vroeg de regering daar wat aan te doen. Hetzelfde gold volgens hem voor de KPM. Spreker vroeg bij hulpverlening door de Kroonduif aan amateuristische expedities de nodige voorzichtigheid in acht te nemen, opdat niet de primaire levensbehoeften van de inwoners in het gedrang komen als er geen vliegtuigen voorhanden zijn.

Ds. Kamma vraagt bij het overleg inzake het Kroonduifcontract vooral ook lering te trekken uit de ervaringen der achter ons liggende jaren en rekening te houden met de wensen en verlangens van de Commissaris Openlegging Centrale Bergland. Hij waarschuwt dat dit laatste anders misschien wel een portefeuillekwesitie zou kunnen worden. Ds. Kamma vraagt dan o.a. wanneer het gouvernement vliegvelden van de corporaties overneemt. Spreker ziet zich ook graag ingelicht over welke toekomstmogelijkheden er zijn ten aanzien van het gebruik van helikopters in het binnenland en vraagt in dit verband welke ervaringen de NNGPM heeft gehad met hetschroefvliegtuigen. Het Raadslid De Rijke sprak waarde-rend over de dienst van Verkeer en Energie, met name over de afdeling Scheepvaart en de PTT.

(Vervolg op pag. 3)

Thuisbehandeling tbc-patienten verlaent in NG voorkeur boven bouw van sanatoria

Tijdens het begrotingsdebat van gisteren in de Nieuw Guinea Raad, zijn niet minder dan drie verschillende afdelingen de revue gepasseerd. Nadat Verkeer en Energie in eerste termijn werd behandeld gaf de bijzondere Regeringsgemachtigde voor Openbare Werken in tweede termijn antwoord. Daarna kwam de Dienst van Gezondheidszorg in tweede termijn aan de beurt.

De bijzondere regeringsgemachtigde voor Gezondheidszorg, de heer G. Hoekstra ging gisteren in de Nieuw Guinea Raad in eerste termijn zeer uitgebreid in op de door diverse raadsleden gestelde vragen.

Met betrekking tot de kwestie tuberculosebestrijding verwijst spreker naar

(Vervolg van pag. 2)

TARIEVEN

Minder te spreken zei hij te zijn over de hoge tarieven voor perstelegrammen en merkte daarbij op dat juist in deze tijd veel voorlichting naar buiten noodzakelijk is. Voor de vele correspondenten en vertegenwoordigers van grote buitenlandse persbureaus die in Nieuw Guinea aanwezig zijn is het tarief echter initiatiefdodend, zo zei hij. Over het electriciteitswezen, waarvan hij de tarieven een "oud zeer" noemde, vroeg de heer De Rijke welke motieven de regering geleid hebben deze zo hoog te houden omdat hij zich niet kan voorstellen dat er één motivering is aan te voeren die niet ook op de andere afdelingen is toe te passen. Wat de luchtvaart betreft zegt de spreker dat deze de aandacht te veel richt op de internationale luchtvaart en wat daarmee samenhangt. Hij vraagt tenslotte een vliegvelDENplan voor 1962 te mogen vernemen en ook wat het concrete nut is van het groots opgezette luchtkaarteringsplan voor Nieuw Guinea.

Het raadslid Tanggahma vraagt de regering aandacht te wijden aan de lage salarissen van het varend personeel en aan de mogelijkheid van overwerk-gelden. Hij acht uitbreiding van het schepenbestand met twee stuks in 1962 onvoldoende.

STEWARDESSEN

Het Raadslid Torey vraagt de regering o.m. mogelijkheden te scheppen voor de opleiding van Papoeamesjes tot stewardess bij de binnenlandse luchtvaart.

internationale onderzoeken op dit gebied, o.m. in Madras (India) waarbij bleek dat thuisbehandeling even gunstige resultaten kan geven als ziekenhuisbehandeling, indien moderne geneesmiddelen worden gebruikt. Spreker zegt in dit verband dat de vele gelden die nodig zouden zijn om sanatoria op te richten beter voor poliklinische en thuisbehandeling kunnen worden gebruikt, omdat hierdoor veel meer patienten kunnen worden bereikt. Inmiddels is de actieve medewerking van de bevolking noodzakelijk om tbc te kunnen overwinnen. De onderzoeken op dit gebied zijn volledig afgerond.

De heer Hoekstra geeft vervolgens een overzicht over de mate van besmettelijkheid van lepra, waarbij de kern van zijn betoog hierop neerkomt, dat dwang op patienten om zich te laten opnemen niet of moeilijk kan worden toegepast. Niettemin bestaat bij DGZ gezonde hoop de verspreiding van lepra te kunnen stuiten. Spreker vervolgt met te zeggen dat de opleiding van medisch hulppersoneel een van de belangrijkste taken van de dienst Gezondheidszorg is en geeft daarbij een overzicht van de verplegers en verpleegstersopleiding. Ook buitenlandse studiebeurzen worden niet uit het oog verloren, aldus de heer Hoekstra, die eraan toevoegt dat het de bedoeling is twee autochtone malaria-beambten voor een cursus naar de Filippijnen te zenden terwijl voorstellen in voorbereiding zijn voor bepaalde hogere opleidingen in Nederland.

Dokter Hoekstra deelt mede, dat wat de door het raadslid Kaisiepo gesignaleerde ernstige gevallen van kropziekte in het Centrale Bergland en de Vogelkop betreft, een arts zich thans op het laboratorium van professor Querido in Leiden in de noodzakelijke laboratorium-technieken voor het onderzoek daarnaar bekwaamt. Verder zal een van de medewerkers van genoemde professor in Nieuw Guinea een diep gaand onderzoek terzake instellen. Wat de medische verzorging buiten de stedelijke centra betreft en de vraag van een der leden om vermeerdering van het aantal poliklinieken zegt de regeringsgevolmachtigde dat de poliklinieken zodanig moeten worden uitgebreid dat tenminste één post voor gemiddeld 3000 zielen beschikbaar komt en in principe elk dorp tweemaal per maand moet kunnen worden bezocht. Dit streef getal impliceert echter ook dat een groot aantal verplegers moet worden opgeleid.

Spreker vervolgt met te zeggen dat 't standpunt van het gouvernement met betrekking tot de wenselijkheid van 't inschakelen van partikuliere ziekenhuizen en dito artsen, is dat ieder partikulier initiatief wordt toegejuicht. Spreker zegt verder dat het voor het gouvernement niet aanvaardbaar is de

Nadruk beleid O.W op ontsluiting

De bijzondere regeringsgemachtigde voor Openbare Werken, de heer Berretty wees gisteren in zijn antwoord in tweede termijn onder meer op het bedrag van de acht miljoen gulden, dat uit EEG fondsen beschikbaar is, speciaal voor de aanleg van ontsluitingswegen, zodat het accent in de bouwactiviteiten volgens hem inderdaad naar de ontsluiting werd verlegd.

Met betrekking tot de voorzieningen tot verbetering der volkshuisvesting zei de directeur van Openbare Werken, dat deze, alsmede de nog te ontwerpen plannen zullen worden afgestemd op de voortgezette besprekingen tussen gouvernement en belanghebbenden.

Ten aanzien van achterbuurtvorming in Hollandia zei hij dat het toch allereerst de taak van de werkgevers der bewoners is om daarin verbetering te brengen. Via de stichting Volkswoningbouw die binnenkort tot stand zal komen ligt hier ook voor hen een weg open, aldus de heer Berretty.

Hij zegt verder dat de voorbereiding van de weg van de Wisselmeren naar de kust, naar Nabire eerst kan beginnen nadat gebleken is dat deze voor realisering in aanmerking komt.

De toegepaste houtbouw, waarop men in plaats van bouw van stenen woningen tijdelijk is overgegaan, draagt inmiddels een permanent karakter door dat hoogwaardige houtsoorten zijn gebruikt, zo deelde de heer Berretty mee.

(Vervolg van pag. 1)

had Indonesië te kampen met belangrijke binnenlandse economische problemen, zijn buitenlandse financiële positie gezond was te noemen.

Hij zei voorts, dat de regering een aantal veranderingen in het bankwezen in voorbereiding had, waarin een programma was begrepen van "geleide besparingen".

Djuanda deed een aanval op de buitenlandse scheepvaartmaatschappijen wegens de verhoging van de scheepvaart-tarieven en zei dat Indonesië zijn eigen handelsvloot zou opbouwen.

twee gedeelten van 't medische werk op de ziekenhuizen, namelijk de curatieve en preventieve gezondheidszorg van elkaar te scheiden. Pas als bovenstaande voorwaarde vervuld kan worden is er geen bezwaar tegen partikuliere organisaties.

ELECTRO VOICE

zal vanaf 8 juli 1961 tot nadere aankondiging **GESLOTEN** zijn wegens verhuizing naar nieuw winkelpand t.o. Nigimy.

AANKONDIGING

Bij beschikking van de Landrechter te Manokwari gedateerd 26 juni 1961, is aan:

U.E.E. Briët,

winkelier, wonende te Manokwari-Wosi voorlopige surseance van betaling verleend.

Bewindvoerder: Mr. L. Dorhout, referendaris ten kantore van de Resident van West Nieuw Guinea, wonende te Manokwari Verhoor schuldeisers en schuldenaar op maandag, 7 augustus 1961 des voormiddags te 10 uur in het Landgerechtsgebouw aan de Strandweg te Manokwari.

Er is geen ontwerp van akkoord aangeboden.

Het verzoekschrift, met bijbehorende stukken, is heden ter griffie van voornoemd Landgerecht neergelegd, ter kosteloze inzage van een ieder.

Manokwari, 29 juni 1961
De Griffier, W. Altena.

Het Electriciteitswezen maakt bekend dat voor alle consumenten, aangesloten op het transformator-station Overtoom, (in de Oranjelaan), de stroom-voorziening onderbroken zal worden op vrijdag 7 juli a.s. tussen 07.00 en 16.00 uur i.v.m. werkzaamheden aan genoemd station.

Wederom nieuwe attracties :

ROKSTOFFEN, compleet met patroon voor diverse maten, ritssluiting etc. voor slechts **f. 12.50**

FOURNITUREN
Kleine en grote **PLASTIC BALLEN**
(opblaasbaar)

bij

Pharma

Het is eindelijk hier -

KLAVERBIER

Agent:

BROTHERS COMPANY-BIAK

In verband met het feit, dat de electriciteitsvoorziening in het centrum van Hollandia morgen het grootste deel van de dag onderbroken zal worden, kan de Nieuw Guinea Koerier tot onze spijt vrijdag 7 juli niet verschijnen.

De Uitgevers

GEBOREN:

HERMA

De heer en mevrouw Voorwinden-Schuurnak,
Hollandia, 5 juli 1961.

no. 5079

SENTIFAR

8 juli: Dansavond met Bingo.
15 juli: Bridge-drive bij de Alg. Politie.
16 juli: Matinee Dansant vanaf 12.00 uur m.m.v. "The Blue Rock's" Niet leden f 1,- entree.
22 juli: "Elk Wat Wils" met dansen.
25 juli: B. V. (eng.) wone ledenvergadering.
29 juli: Roulette (uitsluitend voor leden).

no. 5078

WIE KAN MIJ HELPEN aan een heel jonge Loerie (mannelijk) die heel goed praat. Ik wil er de hoogste prijs voor betalen.

W.L. PHILIPS, m/v. **BLUE PETER**
p/a. Jachtclub, Hollandia.

no. 5085

TER OVERNAME AANGEBODEN aan serieuze reflectanten:

"DE WIGWAM"

Inl: b/d. fam. Cromptoets, Imby-terrein.

no. 5077

Goentjes

Te koop: scooter f 400,-, mej. Bijma, Marijkestraat 805, Kamer no. 2.

no. 5064

Aangeboden: 210 ltr. ijskast, prijs f 500,- Fisher, Walcetonstr. 735, boven postkantoor Dok V.

no. 5069

Ter overname gevraagd: 180 ltr. Electrolux Pétroleum ijskast i.g.c. opgave prijs, bouwjaar, brieven onder no. 5080.

no. 5080

Filmprogramma

ORIENT THEATER

vertoont heden 6-7 en morgen 7-7
"THE INVISIBLE MAN RETURNS"
met Sir Cedric Hardwicke, Vincent Price en John Sutton.
Een zeer boeiende griezelfilm.

14 jaar.

Holl.-Binnen heden:

"EL ALAMEIN"

met Scott Brady. 14 jaar.
Holl.-Binnen morgen:

"SPY IN THE SKY"

met Steve Brodie. 14 jaar.
Jachtclub vrijdag 7-7:

"PILLOW TALK"

met Rock Hudson en Doris Day. 18 jaar

REX THEATER

vertoont heden voor het laatst de film met John Kitzmiller:

"HET DAL DER VREDE"

Alle leeftijden.
Morgen 7-7 en overmorgen 8-7 de film

met John Kitzmiller, "Carmen" en "The Birds"